

Przewodnik dla pacjenta – odczyn popromienny jako skutek radioterapii

W obszarze napromienianym zawsze znajduje się skóra, dlatego wystąpienie skórnych odczynów popromiennych jest nieodłącznym elementem leczenia.

Wyróżniamy 4 stopnie odczynu popromiennego:

1 stopień RUMIEŃ

Rumień czyli zaczerwienienie skóry, pojawia się po 7-14 dniach od rozpoczęcia leczenia.

Postępowanie pielęgnacyjne:

- Skórę myjemy delikatnie rękami [nie używając gąbek, rękawic, szmatek] letnią wodą stosując preparaty tj. szare mydło, mydło Biały Jeleń lub płyny dostępne w aptece o lekko kwaśnym pH.

- Po spłukaniu wodą osuszamy skórę ręcznikiem papierowym dotykając ją a nie wycierając.
- Kolejnym krokiem jest nawilżenie i regeneracja skóry preparatami zawierającymi składniki tj. ceramidy, kwas hialuronowy, D-panthenol, wyciąg z nagietka czy witaminę E. Dostępne w aptekach są: Radioprotect, RadioCALM, Alantan, Bepanthen.
- Stosowanie powyższych preparatów nakładamy na oczyszczoną skórę zaraz po jej umyciu 3x dziennie, ale nie bezpośrednio przed sesją radioterapii.

2 stopień –ZŁUSZCZANIE SKÓRY NA SUCHO

Czas wystąpienia tego odczynu zależy od :

- sposobu leczenia- radioterapia samodzielna, skojarzona z chemioterapią;
- techniki napromieniania;
- indywidualnych predyspozycji;
- właściwej pielęgnacji skóry w trakcie leczenia;

Postępowanie pielęgnacyjne:

- Skórę myjemy delikatnie rękami [nie używając gąbek, szmatek] stosując preparaty tj. szare mydło, mydło Biały Jeleń lub płyny dostępne w aptece o lekko kwaśnym pH.
- Po spłukaniu wodą osuszamy skórę ręcznikiem papierowym dotykając ją a nie wycierając.
- Zalecane jest stosowanie emulsji, emolientów w skład których wchodzi ceramidy, gliceryna, flawonoidy, witamina E. Emolienty to preparaty do stosowania zewnętrznego posiadające właściwości nawilżające, natłuszczające i uelastyczniające skórę. Są istotnym elementem profilaktyki i wspomagania w leczeniu. Wiele z emolientów zawiera fizjologiczne lipidy naskórka.

- Preparaty nawilżające, które zawierają emolienty, najlepiej wchłoną się w mokrą skórę, dlatego należy stosować je tuż po kąpielach. Skóra jest wtedy wilgotna i miękka, co ułatwi wchłonięcie składników aktywnych. Tuż po myciu lub kąpielach można nakładać kremy do twarzy oraz emulsje i balsamy nawilżająco-natłuszczające na całe ciało. Stosujemy je 3x dziennie, ale nie bezpośrednio przed sesją radioterapii.

3 stopień –ZŁUSZCZANIE SKÓRY NA MOKRO

Jest to kolejna faza odczynu popromiennego, w której dochodzi do przerwania ciągłości skóry i sączenia, mogą pojawić się nadkażenia bakteryjne i grzybicze. Towarzyszy temu pieczenie skóry i dolegliwości bólowe.

- Skórę myjemy delikatnie rękami [**nie używając gąbek, rękawic, szmatek**] letnią wodą stosując preparaty tj. szare mydło, mydło Biały Jeleń lub płyny dostępne w aptece o lekko kwaśnym pH.
- Po spłukaniu wodą osuszamy skórę ręcznikiem papierowym dotykając ją a nie wycierając.
- Gdy nie występują objawy zakażenia zalecane jest stosowanie hydrożelu zawierającego poliheksanid z emulsją nawilżającą lub opatrunków koloidowych.
- Pielęgnacja skóry w 3 stopniu powinna być prowadzona przez wykwalifikowany personel lekarski i pielęgniarzki.

4 stopień – OWRZODZENIE

• Odczyn popromienny po radioterapii

Pojawiają się nasilone zmiany skórne pod postacią ubytków skóry zwane owrzodzeniami. Objawami towarzyszącymi oprócz bólu są samoistne krwawienia, nadkażenia bakteryjne. Niekiedy konieczne jest przerwanie radioterapii.

Taki odczyn wymaga leczenia szpitalnego.

Zalecenia ogólne

1. Preparaty do mycia stosujemy w trakcie leczenia i 2 miesiące po leczeniu lub wygojeniu odczynu popromiennego.
2. Zalecane jest noszenie ubrań z miękkich, naturalnych tkanin, nie syntetycznych, które podrażniają skórę.
3. Do golenia używamy maszynek elektrycznych.
4. Unikanie dezodorantów, perfum, wody kolońskiej.
5. Stosowanie preparatów o wskaźniku fotoprotekcji SPF 50.